

VERENIGDE NATIES INTERNATIONAAL STRAFTRIBUNAAL VOOR HET VOORMALIG JOEGOSLAVIË

:: WAT HET TRIBUNAAL BEREIKT HEEFT

Recht doen aan de slachtoffers

Het Tribunaal heeft tegen 161 personen een aanklacht uitgebracht voor misdaden begaan tegen tienduizenden slachtoffers in het voormalig Joegoslavië.

.....

Leiders ter verantwoording roepen

Het Tribunaal heeft een staatshoofd, bevelhebbers van legers en vele andere hooggeplaatste leiders aangeklaagd. Dankzij het Tribunaal is de vraag niet langer of leiders aansprakelijk gesteld kunnen worden, maar eerder wanneer ze ter verantwoording geroepen worden.

.....

Individualiseren van de schuld

Veroordeelde leiders en anderen kunnen zich niet langer verschuilen achter een groep. Zo wordt vermeden dat de schuld wordt gelegd bij etnische gemeenschappen, en wordt bijgedragen tot het voorkomen van haat en het bevorderen van verzoening in het voormalig Joegoslavië.

.....

Een stem geven aan de slachtoffers

Het Tribunaal heeft duizenden slachtoffers de gelegenheid gegeven te worden gehoord. Velen van hen gaven daarbij blijk van uitzonderlijke moed en droegen bij tot het proces van het achterhalen van de waarheid.

.....

Vaststellen van de feiten

Het Tribunaal heeft vele feiten die verband houden met de misdaden begaan in het voormalig Joegoslavië definitief vastgesteld. Door zijn processen heeft het Tribunaal bijgedragen aan het vastleggen van een historisch verslag; daarmee bestrijdt het negationisme en wordt revisionisme voorkomen.

.....

Versterken van de rechtsstaat

Het Tribunaal heeft de gerechtelijke instanties in het voormalig Joegoslavië aangemoedigd zijn werk voort te zetten. Het Tribunaal werkt samen met nationale rechtbanken in de regio, als onderdeel van zijn voortdurende inspanningen om ervoor te zorgen dat gerechtigheid geschiedt.

.....

Ontwikkelen van het internationaal recht

Het Tribunaal heeft bewezen dat een efficiënte en transparante internationale rechtspraak mogelijk is. De verwezenlijkingen van het Tribunaal hebben geleid tot de oprichting van andere internationale gerechtelijke organen, zoals het Internationaal Straftribunaal voor Rwanda en het Internationaal Strafhof.

Oorlogsmisdadigers berechten en gerechtigheid brengen voor de slachtoffers

.....

Gerechtigheid is een onontbeerlijk element in het proces van nationale verzoening. Zij is essentieel voor het herstel van de normale en vreedzame betrekkingen tussen mensen die onder een schrikbewind hebben moeten leven. Ze doorbreekt de spiraal van geweld, haat en onwettige wraakacties. Zo gaan vrede en gerechtigheid hand in hand.

Antonio Cassese, voormalig President van het Joegoslavië Tribunaal

.....

Het Joegoslavië Tribunaal ('International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia', of ICTY) heeft het landschap van het internationale recht voorgoed veranderd door de hoogstegeplaatste leiders aansprakelijk te stellen voor de afschuwelijke misdaden die in de jaren negentig in het voormalig Joegoslavië zijn begaan. Met zijn uitspraken over genocide, oorlogsmisdaden en misdrijven tegen de menselijkheid heeft het Tribunaal een precedent geschapen, en duidelijk gemaakt dat iemands positie hem niet langer tegen vervolging kan beschermen. Door het individualiseren van schuld, het vervolgen van oorlogsmisdadigers en het geven van een stem aan de slachtoffers, versterkt het Tribunaal de overtuiging dat 'vrede en gerechtigheid hand in hand gaan'

:: OPRICHTING

De conflicten die plaatsvonden in het voormalig Joegoslavië gaven aanleiding tot de meest afschuwelijke misdaden die sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog in Europa zijn begaan. Berichten over massamoord, doodslag, foltering, verkrachting en plunderingen die plaatsvonden in de regio dwongen de internationale gemeenschap vastberaden op te treden.

DE CONFLICTEN

- Kroatië (1991-1995)
- Bosnië en Herzegovina (1992-1995)
- Kosovo (1998-1999)
- De Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië (2001)

Op 25 mei 1993 werd door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, in het kader van Hoofdstuk VII van het VN-Handvest, resolutie 827 aangenomen, waarbij het Joegoslavië Tribunaal werd opgericht. Die datum betekende het begin van het einde van de straffeloosheid voor de oorlogsmisdaden begaan in het voormalig Joegoslavië. De opdracht van het Tribunaal is: het vervolgen en berechten van personen die verantwoordelijk zijn voor ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht begaan op het grondgebied van het voormalig Joegoslavië sinds 1991. Hiermee levert het Tribunaal een belangrijke bijdrage aan vrede en verzoening in het voormalig Joegoslavië.

:: ORGANISATIE

Het Tribunaal telt drie onafhankelijke afdelingen: de **Rechters**, het **Bureau van de Aanklager** (Office of the Prosecutor, OTP), en de **Griffie**. Vanwege haar rol als een vast onderdeel van de procedure voor het Tribunaal, wordt de **Verdediging** vaak als een vierde afdeling beschouwd.

.....

Het personeel van het Bureau van de Aanklager, van de Kamers en van de Griffie is afkomstig uit meer dan 80 verschillende landen; dat maakt van het Joegoslavië Tribunaal een echt internationaal tribunaal.

.....

:: DE RECHTERS

De Rechters nemen kennis van het bewijsmateriaal dat door de Aanklager en de Verdediging wordt voorgelegd en oordelen over de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de verdachte. Het Tribunaal telt 16 permanente rechters en maximaal 12 rechters die aangesteld worden voor een specifieke zaak, de *ad litem* rechters. De President staat aan het hoofd van de rechters. De rechters zijn verdeeld over drie Kamers van Eerste Aanleg en een Kamer voor Hoger Beroep. In iedere zaak in eerste aanleg zetelen drie rechters; één van hen treedt op als Voorzitter en is belast met het toezicht op de procedure. In hoger beroep zetelen vijf rechters.

:: HET BUREAU VAN DE AANKLAGER

Het Bureau van de Aanklager is verantwoordelijk voor het onderzoek in een zaak en voor de gerechtelijke vervolging. Het Bureau staat onder leiding van de Hoofdaanklager en bestaat uit een staf van parketmagistraten, onderzoekers, militair analisten, juridisch en politiek

geschoole deskundigen op het gebied van het recht en van het politieke systeem van het voormalig Joegoslavië, en uiteraard uit administratief personeel.

.....

Ik wilde echt naar Den Haag gaan. Ik wilde [de drie beschuldigten] zien en hen vragen waarom ze het hebben gedaan. Waarom ze al deze mensen hebben vermoord. Waarom ze ons dorp hebben verwoest. Ik wilde alleen maar dat één van hen... me zou vertellen waarom ze dit hebben gedaan.

Verklaring van een Bosnische weduwe die getuigde op het proces tegen de mannen die ze verantwoordelijk achtte voor de dood van haar echtgenoot

.....

De Hoofdaanklager is onafhankelijk en volgt of ontvangt geen instructies van externe partijen, zoals een overheid of een internationale organisatie, noch van een van de twee andere organen van het Tribunaal. Overeenkomstig de resoluties van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties en het statuut van het Tribunaal zijn alle VN-lidstaten verplicht om mee te werken aan de onderzoeken en vervolgingen van het Bureau van de Aanklager.

:: DE GRIFFIE

De Griffie is verantwoordelijk voor alle administratieve aspecten van het Tribunaal. Die omvatten onder andere: de organisatie van het Tribunaal, juridische bijstand en verdediging, vertaling en tolken, het bijstaan van getuigen en slachtoffers, beveiliging, en informatie naar de buitenwereld. Daarnaast beheert de Griffie ook het Huis van Bewaring van het Joegoslavië Tribunaal (Detention Unit, of DU), waar verdachten zijn gehuisvest nadat ze zijn overgebracht naar Den Haag om berecht te worden. Aangezien, zoals in alle juridische systemen, verdachten door het Tribunaal als onschuldig worden beschouwd tenzij ze schuldig zijn bevonden, bevinden de verdachten zich in voorlopige hechtenis en is het Huis van Bewaring van het Tribunaal geen strafinstelling. Het Tribunaal heeft sinds 1995 al meer dan 130 personen voor verschillende periodes gevangen gehouden in overeenstemming met de hoogste internationale normen. In het Huis van Bewaring van het Tribunaal worden de gedetineerden niet gescheiden naar etniciteit, nationaliteit, religie of sociale klasse.

© ICTY/Z. Lesic

De volgende stap wordt ondernomen door de Rechters. Voordat een persoon aangeklaagd en gearresteerd kan worden moet een rechter overtuigd worden dat er voldoende bewijs is om de beschuldigde voor het gerecht te brengen. Indien de rechter overtuigd is zal hij of zij de aanklacht bevestigen en een arrestatiebevel uitvaardigen. Wanneer de verdachte is gearresteerd, of zich vrijwillig heeft aangegeven bij het Tribunaal, wordt hij overgebracht naar het Huis van Bewaring van het Tribunaal. De eerste maal dat de verdachte in de rechtszaal verschijnt, krijgt hij de mogelijkheid schuldig of niet schuldig te pleiten aan de beschuldigingen die zijn omschreven in de aanklacht. Wanneer de verdachte niet schuldig pleit, wordt daar door de Kamer van Eerste Aanleg nota van genomen en volgt er een proces. Als de verdachte wel schuldig pleit, komt er geen proces en wordt een datum vastgesteld voor de zitting waarin de straf wordt uitgesproken. De verdachte kan worden vertegenwoordigd door zijn raadsman, of hij kan ervoor kiezen zichzelf te vertegenwoordigen. Als hij een raadsman wenst kan hij deze ofwel zelf kiezen of wordt er hem een toegewezen door de Griffie.

Voor elke zaak wordt een Kamer van Eerste Aanleg samengesteld van drie rechters, waarvan één een permanente rechter moet zijn. Tijdens het proces nemen de rechters kennis van het bewijsmateriaal dat wordt voorgelegd door de Aanklager en door de verdediging. De Kamer kan opdracht geven tot het overleggen van bijkomend bewijsmateriaal om de aansprakelijkheid van de beschuldigde te kunnen vaststellen. Wanneer de Aanklager en de verdediging hun bewijs naar voren hebben gebracht, beëindigen de rechters de zitting en beraadslagen ze achter gesloten deuren. Wanneer ze een definitieve beslissing hebben bereikt over de onschuld of de schuld en de straf van de beschuldigde, zullen ze in het openbaar een vonnis uitspreken. Beide partijen kunnen in beroep gaan tegen het vonnis van de Kamer van Eerste Aanleg. In dat geval bepaalt de Kamer voor Hoger Beroep het uiteindelijke vonnis.

:: VONNISSEN EN TENUITVOERLEGGING

Een veroordeelde kan een gevangenisstraf opgelegd krijgen voor een bepaalde periode, of levenslang. De doodstraf wordt door het Joegoslavië Tribunaal niet opgelegd. De straf wordt uitgezeten in één van de landen die met het Tribunaal een overeenkomst hebben afgesloten voor het opnemen van de personen die het heeft veroordeeld.

.....
Ik kan de doden niet opnieuw tot leven brengen en ik kan door mijn bekentenis de pijn van de families niet verzachten, maar ik wil bijdragen tot het achterhalen van de volledige waarheid.

Verklaring van Momir Nikolić, een Bosnische Servier, hoofd van de inlichtingendienst, veroordeeld tot 20 jaar gevangenisstraf, nadat hij had bekend mede schuldig te zijn aan de misdaden van Srebrenica

.....

:: DE VERDEDIGING

Een verdachte wordt in een zaak voor het Tribunaal vertegenwoordigd door een raadsman. Het Joegoslavië Tribunaal neemt de kosten voor de verdediging van de verdachte op zich, indien deze zelf niet over de nodige financiële middelen beschikt. De raads-

slieden zijn lid van de 'Association of Defence Counsel', een organisatie die onafhankelijk is van het Tribunaal.

:: PROCEDURE

In de (strafrechtelijke) procedure worden de door het Tribunaal vastgelegde 'Regels van Procedure en Bewijs' gevolgd. Deze Regels, geschreven en aangepast door de rechters van het Tribunaal, reguleren het verloop van de procedure en verzekeren de beschuldigde van een eerlijk proces. De procedurele regels van het Tribunaal zijn ontleend aan de tradities van zowel het Angelsaksische rechtsstelsel als het continentale recht; dit weerspiegelt het internationale karakter van het Tribunaal.

© ICTY/OTP

Het juridische proces van het Tribunaal wordt in gang gezet door de Aanklager. Er is geen onderzoeksrechter bij het Tribunaal. De Aanklager besluit wanneer een onderzoek moet starten, wat er onderzocht moet worden, welke personen worden aangeklaagd en hoe de aanklacht moet luiden. De Aanklager zal een aanklacht formuleren als er voldoende bewijs is dat een persoon een misdaad heeft begaan. Hij doet dit op grond van het bewijsmateriaal verzameld tijdens onderzoek ter plaatse, van documenten en van verklaringen van slachtoffers en andere getuigen.

:: TOEKOMST VAN HET TRIBUNAAL

In 2003 keurde de VN-Veilighedsraad de zogenaamde 'Completion Strategy' (Sluitings Fase) goed - een plan voor de stapsgewijze en ordelijke afsluiting van het Tribunaal. De President en de Hoofdaanklager hebben recentelijk de VN-Veilighedsraad geïnformeerd dat naar verwachting alle processen in 2013 beëindigd zullen zijn en alle hoger beroepszaken in 2014, maar deze prognose zou nog kunnen worden bijgesteld.

Het Joegoslavië Tribunaal is een *ad hoc* tribunaal; het werd opgericht in een periode dat de nationale instellingen in het voormalig Joegoslavië niet bereid, of niet in staat waren, te voorzien in een eerlijke procesvoering. Als onderdeel in deze Sluitings Fase (Completion Strategy) heeft de VN-Veilighedsraad het Tribunaal duidelijk toestemming en opdracht gegeven om bij te dragen aan het opbouwen van deskundigheid en ervaring van nationale rechtbanken in het voormalig Joegoslavië zodat zij zaken betreffende oorlogsmisdaden kunnen behandelen. Sindsdien is het Tribunaal direct betrokken bij een uitgebreid programma waarbij steun wordt verleend aan de nationale overheden, zodat deze kunnen leren de rechtszaken eerlijk en zonder politieke inmenging te behandelen.

Het Bureau van de Aanklager heeft grote hoeveelheden bewijsmateriaal aan de nationale aanklagers doen toekomen zodat deze nu in staat zijn belangrijke rechtszaken voor te bereiden en voor het nationale gerechtshof te brengen. Ook zijn er acht zaken, waarbij 13 door het ICTY aangeklaagde personen betrokken zijn, overgedragen aan de rechtbanken in het voormalige Joegoslavië. Het Tribunaal ondersteunt ook actief de oprichting van Bijzondere Kamers en Rechtbanken speciaal voor oorlogsmisdaden in het voormalig Joegoslavië, adviseert inzake belangrijke hervormingen in de strafwetgeving en leidt juridische functionarissen en ander plaatselijk personeel op. De meeste van deze zaken die zijn doorverwezen naar de lokale Rechtbanken zijn inmiddels afgehandeld en er zullen nog honderden andere verdachten berecht worden. In de zomer van 2010 heeft het Tribunaal, in samenwerking met het Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODHIR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OSCE) en het United Nations Interregional Crime and Justice Research Institute (UNICRI), het War Crimes Justice Project gelanceerd. Dit project draagt zorg voor de overdracht van kennis en materiaal van het Tribunaal aan juridische professionals in het voormalig Joegoslavië, om zo de capaciteit van de regionale rechterlijke macht om complexe processen tegen oorlogsmisdadigers te voeren, verder te verbeteren.

Op 22 december 2010 nam de Veiligheidsraad een resolutie aan voor de oprichting van een nieuwe organisatie, het Internationaal Restmechanisme voor Tribunaal (International Residual Mechanism for Criminal Tribunals, IRMCT), om de resterende taken van het Joegoslavië en het Ruanda Tribunaal (ICTR) na het aflopen van hun mandaat tot een einde te brengen. Deze organisatie zal de jurisdictie, de rechten, plichten en essentiële functies van het Joegoslavië en het Ruanda Tribunaal handhaven. Voor het Joegoslavië Tribunaal start dit mechanisme op 1 juli 2013 en het zal, naast nog andere voorrechten, het vermogen hebben om verdachten te vervolgen die nu nog op de vlucht zijn en eventueel gearresteerd worden na het verlopen van het mandaat van het Tribunaal.

United Nations
Nations Unies

International Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia

Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

:: CONTACT INFORMATIE ::

Communications Service
Churchillplein 1, 2517 JW Den Haag, Nederland
Postbus 13888, 2501 EW Den Haag, Nederland

Tel: +31 (70) 512 5343 / 5356 / 8752
Fax: +31 (70) 512-5355

Website:
www.icty.org

Volg het Tribunaal op

- 2011 -
© ICTY/Communications Service/Graphic Unit
- Geen officieel document -

Het Outreach Programma wordt gesteund door de Europese Unie

